बार्षिक प्रगती समिक्षा गोष्ठीको प्रतिवेदन

(आ.ब.२०७१/०७२)

मिति : २०७२ श्रावण ०६, ०७ र ०८ गते
स्थान : जिल्ला बालकल्याण समितिको सभाहल, मुसिकोट रुकुम

आयोजक:

जिल्ला विकास समितिका कार्यालय
रुकुम

Posted On: 22/04/2072

आ.ब. २०७१/०७२ को बार्षिक प्रगती समिक्षाको

प्रतिवेदन २०७२

१.पृष्ठभूमिः

जिल्लामा विकास निर्माणको क्षेत्रमा सेवा प्रवाह गर्नको लागि विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरु उपस्थिति रहेका अवस्था हो । विगतका वर्षहरुमा योजनाहरु छनौट तथ कार्यान्वयन गर्दा योजनासंग सम्वन्धीत सरोकारवाला पक्षहरुसंग आवश्यक समन्वय छलफल नगरि काम कर्वाहीहरु अगाडि वढाउदा एकातीर कुन ठाउँमा क भएको हो भन्ने सोको जानकारी नहुनु अर्का तर्फ एउट कामलाइ विभिन्न सेवा प्रदायक निकायहरुले देखाएर रकम खच गर्ने अवस्था रहयो जसल गदा सेवाप्रवाहमा दोहोरोपना हुन गएको अवस्था हो । वार्षिक प्रगति समिक्षा कार्यक्रम मार्फत विगतमा भएको कार्य के थिए कसरी संचालन गरियो र के उपलब्धि रह्यो इतिहासको समिक्षा गरी त्यसमा भएका कमजोरी पक्षहरुको सुधार र राम्रा पक्षहरुको अनुसरण गन पर्ने हुन्छ । अहिलेका वर्तमान अवस्थामा सार्वजनीक सुनुवाई, सार्वजनीक परिक्षण तथा सामाजिक परिक्षण तथा बार्षिक समिक्षा जस्ता क्रियाकलापहरुका माध्यमवाट काम गर्ने प्रक्रिया तथा सम्पादित क्रियाकलापहरुका पारदर्शिता कायय गर्नु आवश्यक रहेकोछ ।

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ मा व्यवस्था भए वमोजिम जिल्ला विकास समितिका आयोजना तथा नेपाल जलबायु परिबर्तन सहयोग कार्यक्रमको आर्थिक सहयोगमा रुकुम जिल्लामा कार्यरत सरकारी, गैर सरकारी संस्था, गाउँ विकास समितिहरु त्था नगरपालिकाले गरेका विभिन्न कार्यहरु (भौतिक पूर्वधार विकास, सामाजिक शसक्तिकरण, आयआर्जन तथा गरिवि निवारण, चेतनामुलक कार्यक्रम, आदि) को प्रगति समिक्षा सम्पन्न भएको छ । जिल्ला विकास समितिक रुकुमका स्थानीय विकास अधिकारी भरत कुमार शर्माको अध्यक्षता संम्पन्न उक्त कार्यक्रममा रुकुम जिल्लामा कार्यरत विभिन्न ४९ सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु तथा ४१ वटै गाउँ विकास समिति तथा १ नगरपालिका सहभागी भएका थिए । उक्त कार्यक्रम २०७२/०४/०६, देखि ०८ गते सम्म तीन दिन सम्म सञ्चालन भएको कार्यक्रममा राजनैतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरुले सक्रिय रुपमा सहभागि भई महत्वपुर्ण सल्लाह तथा सुझावहरु दिएका थिए ।

२. उद्देश्यः

यस कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य जिल्लामा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु मार्फत जिल्लामा भए गरेका कार्यक्रमहरुको प्रकृति, लाभान्वीत समुदाय, कुल लागत, त्यसका उपलब्धी र कार्यक्रम संचालनमा देखिएका सिकाई, सफलताका कथाहरु, समस्या सामाधानका उपाय तथा आगामी दिनहरुका कार्यक्रम संचालनको लागि पृष्ठपोषण लिन आदि बारेमा सरोकारवालाहरु विच व्यापक छलफल गरि आगामी दिनहरुमा सुधारका लागि सुझाव दिन रहेका थियो ।

३ समिक्षा गोष्ठी संचालन विधिः

प्रस्तुतीकरण तथा छलफल र अन्तरक्रिया तथा छलफल ।

४. समिक्षा गोष्ठी संचालन गरिएको मिति :-

मिति २०७२ श्रावण ६, ७ र ८ गते ३ दिनसम्म ।

५.वार्षिक प्रगति समिक्षा कार्यक्रममा प्रगति पेश गर्ने सरकारी तथा गैरसरकारी, गाविस तथा नगरपालिका कार्यालयको नामावली

१. जिल्ला विकास समितिको कार्यालय, रुकुम
२. जिल्ला प्राविधिक कार्यालय, रुकुम
३. जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, रुकुम
४. जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, रुकुम
५. मध्यपश्चिमाञ्चल सिंचाइ सव डिभिजन कार्यालय, रुकुम
६. घरेलु तथा साना उद्योग विकास समितिका कार्यालय, रुकुम
७. जिल्ला वन कार्यालय, रुकुम
८. खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय, रुकुम
९. जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, रुकुम
१०. जिल्ला भूसंरक्षण कार्यालय, रुकुम
११. महिला तथा वालवालीका कार्यालय, रुकुम
१२. जिल्ला शिक्षा कार्यालय, रुकुम
१३. समशितोष्ण तरकारी वीउ उत्पादन केन्द्र, चांपा रुकुम
१४.स्थानीय विकास कोष, रुकुम
१५.पश्चिम उच्च पहाडी गरिवी निवारण आयोजना, रुकुम
१६. रुकुमेली विद्युत उजा समिति
१७. कृषि विकास वैंक
१८. नेपाल टेलिकम
१९. आरसिआई डव्लु
२०.जिल्ला उर्जा तथा वातावरण शाखा,
२१.पर्यटन प्रबद्धन तथा वाताबरण संरक्षण केन्द्र, रुकुम
२२. नेपाल खाद्य संस्थान
२३. युनाइटेड मिसन टु नेपाल, रुकुम कलष्ट
२४. सिप्रेड रुकुम
२५. वेस रुकुम
२६. मानव अधिकारका लागि एकल महिला एकल महिला जिल्ला संजाल, रुकुम
२७. रुपान्तरण नेपाल, वहुसरोकारवला वन कार्यक्रम
२८. राडार रुकुम
२९. सिस्न युवा क्लव रुकुम
३०. डिप्रोक्स नेपाल

३१. सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ जिल्ला शाखा रुकुम
३२. हुरेड कार्स रुकुम
३३. मिक नेपाल
३४. वाल सरोकार केन्द्र
३५. रुकुमेली समाज विकास केन्द्र
३६. ग्रामीण आधारभुत विकास परियोजना
३७. नेपाल जनजागरण मञ्च
३८. अपाङ्ग संरक्षण मञ्च
३९. उत्पेडित सामुदायिक विकास केन्द्र
४०. हरप्लेस
४१. अपांग वहुउदेश्यीय पुर्नस्पना केन्द्र
४२. नेपाल रेडक्रस सोसाइटि रुकुम
४३. किसान रुकुम
४४.जिल्ला लघु उद्यमी समुह संघ
४५.दलित सेवा संघ, रुकुम
४६.सानोभेरी एफ.एम.
४७ विकासका लागि संयुक्त अभियान नेपाल शाखा कार्यालय, रुकुम
४८ खिष्टियन समाज विकास केन्द्र अभियान, रुकुम
नेपाल जलबायु परिबर्तन सहयोग कार्यक्रम
४९ सबै ४१ गाउँ विकास समिति कार्यालयहरु
५० मुसिकोट नगरपालिका कार्यालय, खलंगा रुकमु

६. वार्षिक समिक्षा कार्यक्रमा उठान गरिएका सुझावहरु

क) जिल्ला बन कार्यालय, रुकुम

आगामि बजेटमा नांगा भिरपाखाहरुमा हरियाली बनाउन आबश्यक बजेटको व्यबस्था गर्नु पर्ने । जिल्लामा रहेका जंगली जिबजन्तु चोरी निकासी कम गर्न आबश्यक पहल गर्नु पर्ने । उन्नत चुलोको प्रबद्धन गरी बन विनासको क्रमलाई हटाउन पर्ने । गाउँ विकास समितिहरु संग सहकार्य गरेर कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने । सामुदायिक बन तथा हरियाली वनमा हरियाली कायम गर्न आबस्यक ध्यान दिन पर्ने ।

ख) मध्य पश्चिमाञ्चल सिंचाई विकास सव डिभिजन कार्यालय ।

५१ प्रतिशत मात्र वित्तिय प्रगति देखिएको । राननीतिक दल, जिल्ला विकास समितिसंग आबश्यक समन्वय गरेर उपभोत्ता समिति गठन गरी कार्यक्रम संचालन गर्न पर्ने । रकम फ्रिजहुन नदिन सम्पकृ तथा समन्वय बढाई कार्यगर्न आबश्यक ध्यान दिन पर्ने ।

ग) जिल्ला कृषि विकास कार्यालय रुकुम

कार्यक्रम संचालन पाएक पर्ने स्थानमा मात्र संचालन गरिएको देखिएकोले दुर्गम क्षेत्रमा समेत कार्यक्रम संचालन गर्न पर्ने । मकैमा लागेको रोग नियन्त्रण गर्न नसक्दा मकैको उत्पादनमा कमिहुने देखिएको ।

घ) जिल्ला बालकल्याण समिति रुकुम

जिल्लामा वालगृह संचालन गर्नका लागि जिल्ला बालकल्याण समितिले आबश्यक जिम्मेवारी लिन पर्ने ।

ङ) संघ संस्थातर्फ

- वार्षिक प्रगति समिक्षा वैठकमा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने संघसंस्थाहरुको संख्या उल्लेखनीय रुपमा वढेको पाइयो
- जवाफदेहीताको विकास भएको ।
- समिक्षा कार्यक्रममा प्रस्तुतीकरण नगर्ने संघ संस्थालाइ लिखित रुपमा सचेत गराउने र आगामी दिनमा त्यस्ता संघ संस्थाहरु संग सहकार्य नगर्न पनि सकिन ।

च) नेकपा एमाले सचिव हरिप्रशाद शर्मा

विभिन्न कार्यक्रममा देखिने दोहोरोपना कम गर्न जिल्ला विकास समितिले आवस्यक समन्वय गरेर गैर सरकारी कार्यालय तथा अन्य विषयगत कार्यालयका कार्यक्रममा दोहोरा पन आउन नदिन तथा आवस्यक क्षेत्रमा कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि आवस्यक सुझाव तथा निर्देशन दिन पर्ने । सरकारी कार्यालयको प्रस्तावित रकम फ्रिज भएको देखिएको यसलाई कम गर्न समन्वय आबश्यक भएको तथा कर्मचारीले सहिरुपमा कार्य गर्न पर्ने । कार्यक्रम संचालन गर्दा पाएक पर्ने स्थानमा मात्र संचालन गरिएको देखियो । जिल्लाको विकासलाई गति दिन राजनीतिक दलहरु सहकार्य गर्न तयार भएको । श्रमदान भएको देखिदैन । लक्षित बर्गको बजेट कार्यान्वयनमा सम्बन्धित समन्वय समितिले आबश्यक पहल गर्नु पर्ने ।

छ) रामसुर बुढा (ए.ने.पा. माओबादी)

नतिजा निक्लने किसिमका कार्यक्रमहरु मत्र संचालन गर्नु पर्ने । पर्यटनको क्षेत्रका कार्यक्रम कम देखिएकोले यस तर्फ आबश्यक ध्यान दिन पर्ने । गैर सरकारी संस्थाको कार्यक्रमलाई प्रभाबकारी गराउन पारदर्शितालाई ध्यान दिन पर्ने । गाउँ विकास समितिहरुले समेत अनुगमन गर्ने कार्यलाई समेटन पर्ने । गाविसले गर्ने कार्य जिल्लास्तरवाट संचालन गर्ने कार्यमा दोहोरोपना देखिएकोले यसलाई सुधार गर्नु पर्ने ।

ज) स्थानीय विकास अधिकारी श्री भरतकुमार शर्मा, जिल्ला विकास समितिको कार्यालय रुकुम ।

- कार्यक्रम सफल पान उपस्थित सवैलाइ सक्रिय सहभागिताका लागि धन्यवाद ज्ञापन ।
- कार्यक्रममा जिज्ञासा सहित प्रष्ट पार्ने प्रयास भएको छ । आफना कार्यक्रम प्रति सवैको जवाफदेहिता वढेको देखियो ।
- जनता प्रति कार्यालय सधै उत्तरदायि रहने छ । आफना कार्यक्रमको जवाफदेहिता लिन सवै कार्यालय तयार रहने छन ।
- जिल्लाल पारदर्शिताको नमुना पेश गरेको छ । कमि कमजोरीलाइ सुधार गर्दै लैजाने प्रतिवद्धता समेत व्यक्त ।
- कार्यक्रमलाई प्रभावकारी वनाउन संयुक्त अनुगमन कार्यलाइ प्रभावकारी वनाईने छ । यसबाट सुशासनको प्रत्याभुति समेत हुने छ ।
- पारदर्शि रुपमा विभिन्न लक्षित वर्गको समेत सहभागितामा कार्यक्रम सम्पादन गरिएको छ । आगामि बर्षमा पनि यस कार्यलाइ निरन्तरता सहित सरोकारवालाहरुको भुमिकालाइ अझ प्रभावकारी वनाइ लक्षित वर्गका सक्रिय सहभागितामा कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

- आगामि दिनहरुमा जिल्लाको विकासका क्रियाकलापहरुलाई अझ बढि फलदायि बनाउन १६ बुधे घोषण पत्र सबैको सल्लाह र सुझाबमा तयार गरिएको र यसै अनुरुप सवै कार्यालयहरुले आफ्ना नीति तथा कार्यक्रम संचालन गर्नपर्ने छ ।

झ) निर्णयहरु

यस वार्षिक प्रगति समिक्षाको गोष्ठिमा छलफलका क्रममा उठेका विषय वस्तुलाइ आगामी वर्षमा सुधार गर्नका लागि १६ बुधे घोषण पत्र जारी गरी कार्यान्वयन गर्ने प्रतिबद्धता अनुसारका नीति तथा कार्यक्रमहरु अवलम्वन गरि जाने निर्णय गरियो ।

६) सारांस

आर्थिक वष २०७१/०७२ मा सम्पादन गरिएका आयोजनाहरूको वार्षिक समिक्षा गोष्ठी जिल्ला विकास समिति रूकुमका आयोजनामा सम्पन्न गरिएका छ । तीन दिनसम्म सञ्चालित वार्षिक समिक्षा कार्यक्रममा जिल्ला विकास समितिका कार्यालय, विषयगत कार्यालयहरू, जिल्लामा कार्यरत दातृ निकाय, स्थानीय गैरसरकारी संघसंस्था तथा गाउँ विकास समिति र नगरपालिकाले वार्षिक प्रगति प्रस्तुत गरेका थिए । प्रगति प्रतिवेदनमा विशेष गरी सडक, सिंचाई, खानेपानी, भुसंरक्षण, कृषि, लक्षित समुहका शसक्तिकरण तथा सामाजिकपरिचालन लगाएतका क्षेत्रमा मुख्य उपलब्धीहरु रहको छ । आगामी वर्षमा अनुगमनको क्षेत्रलाइ झनै

मजबुत बनाउँदै जारी गरिएको घोषणा पत्र अनुसार योजना र संरचना तयार गरी अगाडी बढनुपर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

 सुशासनलाइ वढावा दिन तथा पारदर्शिता एवं आर्थिक अनुशासन कायम गर्नको लागि सार्वजनीक सुनुवाई, जनलेखा परिक्षण तथा सामाजिक परिक्षणका कार्यमा विशेष जोड दिन पर्ने आवश्यकता महसुस गरिएको छ । लक्षित वर्गको योजना तर्जुमा प्रक्रिया वढि भन्दा वढी सहभागिता सुनिश्चि गर्न योजना तर्जुमा प्रक्रिया देखि कार्यान्वयन चरणसम्म सामाजिक परिचालन कार्यलाइ सशक्त वनाउने कार्यको जोड दिन पर्ने आवश्यकता महसुस गरिएको छ । कार्यक्रममा सहभागीहरूद्वारा सौहार्द्धपूण

वातावरणमा बिस्तृत रुपमा छलफल गरि वार्षिक समिक्षा कार्यक्रमलाई समापन गरिएका थियो ।

आ.ब. २०७१।०७२ को जिल्ला स्तरीय बार्षिक प्रगति समिक्षा गोष्ठिमा गरिएको प्रतिबद्धता

आ.ब. २०७१।०७२ मा जिल्ला स्तरीय बार्षिक समिक्षा गोष्ठि जिल्ला विकास समितिको कार्यालय रुकुमको आयोजनामा जिल्लास्थित विभिन्न सरकारी कार्यालयहरु, गैर सरकारी संघसंस्थाहरु, नगरपालिका, गाउँ विकास समितिहरु तथा राजनीतिक दल तथा संचारकर्मिहरुको उपस्थितिमा प्रगति समिक्षा गर्दै प्राप्त प्रगति प्रतिबेदन, कार्य अभ्यास, सिकाई र चुनौति समेतलाई ध्यानमा राखि विकास निर्माण कार्य अझ पारदर्शि, जन उत्तरदायि तथा जनसहभागितमुलक सुशासनयुक्त, गुणस्तरीय र जनमुखि बनाउदै आर्थिक तथा सामाजिक रुपमा समुन्नत जिल्ला निर्माण गर्न तपशिल बमोजिमका मुल्य मान्यता अबलम्बन गरी प्रभाबकारी कार्यान्वयन गर्ने सामुहिक प्रतिबद्धता गरियो

१) जिल्लाका सबै निकायहरुले योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा दोहोरोपना हटाउन सम्बन्धित जि.वि.स, गा.वि.स. तथा न.पा. संग अनिबार्य रुपमा समन्वय गरिनेछ ।

२) आमभेलाबाट सम्बन्धित कार्यालयको प्रतिनिधिको उपस्थितिमा अनुगमन समिति सहितको उपभोक्ता समिति गठन गरी ५० प्रतिशत महिला र ५० प्रतिशत यूवाहरुको सहभागिता सुनिश्चित गर्न श्रमदानमा ५ प्रतिशत रकम सहुलियत प्रदान गरिने छ ।

४) रु ५० हजार भन्दा बढि लागत भएका आयोजनामा अनिबार्य रुपमा होर्डिङ बोर्ड राख्ने र उपभोक्ता समितिले रकम भुक्तानि माग गर्दा कार्य सुरु गर्नु भन्दा अगाडिको फोटो र सम्पन्न भए पछिको फोटो राख्ने व्यबस्था गरिने छ ।

५) जि.वि.स, गा.वि.स., विषयगत कार्यालय तथा संघसंस्थाहरु सबैले आयोजना तथा कार्यक्रम सम्पन्न भई अन्तिम भुक्तानी गर्नु भन्दा पहिले अनिवार्य रुपमा सार्बजनिक लेखा परिक्षण गर्ने व्यबस्था गरिनेछ ।

६) बिषयगत कार्यालय, न.पा तथा गा.वि.स.हरुको कामकार्वाहीलाई अझ बढि पारदर्शि र जनउत्तरदायि बनाउन बर्षमा कम्तिमा २ पटक सार्बजनिक सुनुवाई गरिनेछ ।

७) सबै बिषयगत कार्यालयहरु, संघ संस्थाहरुले मुख्य आयोजना तथा कार्यक्रमहरु सम्पन्न भएपछि जिल्ला अनुगमन तथा सुपरिबेक्षण समितिबाट अनुगमन गराउने ब्यबस्था गरिने छ ।

८) गाउँ विकास समिति अन्तर्गत संचालित आयोजनाहरु सम्पन्न भएपछि गाउँ अनुगमन तथा सुपरिबेक्षण समितिबाट अनुगमन गराउने ब्यबस्था गरिने छ ।

९) जि.वि.स., न.पा., गा.वि.स. तथा विषयगत कार्यालय र संघ संस्थाले सम्पन्न आयोजना तथा कार्यक्रमहरुको विवरण कार्यालयमा सबैले देख्ने स्थानमा कम्तिमा ६ महिना सम्म रहने गरी सार्बजनिक गर्ने ।

१०) सबै गाउँ विकास समितिहरुबाट गाउँ पार्श्वचित्र र गाउँ परिषद्को निर्णय पुस्तिका छपाई बितरण गरिनेछ ।

११) जिल्ला विकास समिति, नगरपालिका तथा सबै गाउँ विकास समितिहरुमा Account Software मार्फत लेखा प्रणालि कार्यान्वयन गरीने छ ।

१२) न.पा. र गा.वि.स.हरुले सामाजिक सुरक्षा भत्ताको लगत अद्यावधिक गरी पौष मसान्त सम्म जि.वि.स.मा पठाउने तथा सामाजिक सुरक्षा भत्ता ३५ दिन भित्र बितरण गरी अनिबार्य रुपमा पेश्कि फछ्र्यौट गरिनेछ ।

१३) जि.वि.स., न.पा. तथा गाउँ विकास समितिहरुको आन्तरिक श्रोत बढाउन उच्च प्राथमिकता दिईनेछ ।

१४) लक्षित बर्गका कार्यक्रम छनौट गर्दा स्थानीय निकाय श्रोत परिचालन तथा ब्यबस्थापन कार्यबिधि २०६९ बमोजिम चेतनामुलक तथा सशक्तिकरण, आर्थिक तथा सामाजिक विकासलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

१५) स्थानीय निकाय तथा अन्य सरोकारवालाहरुवाट संचालन हुने विकास निर्माणका कार्यक्रमहरुमा वातावरण तथा जलवायु परिबर्तन अनुकुलन मैत्री पद्धतिको सुनिश्चित गरिनेछ ।

१६) राष्ट्रिय अभियानका कार्यक्रमहरु लाई प्राथमिकताका आधारमा संचालन गरिनेछ ।

७. कार्यक्रमका केहि झलकहरु

जिल्ला स्तरीय वार्षिक प्रगती समिक्षा
मिति: २०७२ श्रावन ६ देखि ८ गते सम्म
UKaid